

Sygn. akt I Ca 251/19

I Ca 310/19

I Cz 310/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 sierpnia 2019 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący Joanna Składowska ref.

Sędziowie Barbara Bojakowska

Antoni Smus

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 21 sierpnia 2019 roku w Sieradzu

na rozprawie

sprawy z powództwa R. K.

przeciwko P. K., I. K., N. K. i J. K.

o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego

na skutek apelacji powoda i pozwanych I. K. i N. K.

od wyroku Sądu Rejonowego w Wieluniu

z dnia 17 kwietnia 2019 roku, sygnatura akt III RC 258/18

oraz zażalenia pozwanej P. K. na postanowienie Sądu Rejonowego w Wieluniu z dnia 18 czerwca 2019 roku sygn. akt III RC 258/18

1. oddała obie apelacje;
2. oddała zażalenie;
3. znosi między stronami koszty postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I Ca 251/19

I Ca 310/19

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z 17 kwietnia 2019 r., wydanym w sprawie sygn. akt III RC 258/18 Sąd Rejonowy w Wieluniu:

- obniżył obowiązek alimentacyjny powoda R. K. wobec pozwanej P. K. ostatnio ustalony wyrokiem Sądu Okręgowego w Sieradzu z 8 maja 2015 r. w sprawie o sygn. akt I 1C 80/13 na kwotę po 600 złotych miesięcznie do kwoty po 150 złotych miesięcznie, płatnej do rąk pozwanej do 15-dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia terminowi płatności - poczynając od 1 września 2018 r. (pkt 1);

- obniżył obowiązek alimentacyjny powoda R. K. wobec pozwanych N. K. i I. K. ostatnio ustalony wyrokiem Sądu Okręgowego w Sieradzu z 8 maja 2015 r. w sprawie o sygn. akt I 1C 80/13 na kwotę po 450 złotych miesięcznie do kwoty po 250 złotych miesięcznie na rzecz każdego z nich, płatnych do rąk matki pozwanych J. K. do 15-dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia terminowi płatności - poczynając od 1 czerwca 2018 r. (pkt 2);

oddalając powództwo w pozostałej części i znosząc pomiędzy stronami koszty procesu.

Rozstrzygnięcie zapadło przy następujących ustaleniach i wnioskach:

Pozwani P., N. i I. rodz. K. są dziećmi pochodzącym ze związku małżeńskiego powoda R. K. i J. K..

Wyrokiem z 8 maja 2015 r. Sąd Okręgowy w Sieradzu, orzekając rozwód powoda z J. K., ograniczył obojgu rodzicom władzę rodzicielską nad małoletnimi dziećmi poprzez nadzór kuratora sądowego. Orzeczeniem tym ustalił miejsce zamieszkania pozwanych przy matce, a w punkcie 4. wyroku zasądził od powoda na rzecz P. K. alimenty w kwocie po 600 złotych miesięcznie, natomiast na rzecz każdego z małoletnich pozwanych N. K. i I. K. w kwocie po 450 złotych.

Powód pracował wówczas jako kierowca i zarabiał netto 2 000 złotych. Posiadał gospodarstwo rolne o pow. 5 ha gruntów ornych. Był osobą zdrową. Matka małoletnich pozwanych pracowała jedynie dorywczo; podejmowała pracę sprzątaczką.

Małoletnie dzieci miały wówczas: P. - 16 lat, N. - 12 lat i I. - 11 lat. Najstarsza P. uczęszczała do liceum w W.. N. i I. chodzili do szkoły podstawowej w R..

Obecnie powód nie pracuje. W maju 2018 r. uległ poważnemu wypadkowi samochodowemu. Doznał licznych i rozległych obrażeń. W szpitalu przebywał do października 2018 r. Po wypisaniu ze szpitala zamieszkał w swoim domu wraz z ojcem. Pozostaje pod jego opieką i opieką siostry, która zrezygnowała z własnej pracy. Powód potrzebuje pomocy przy sporządzaniu posiłków, myciu, ubieraniu. Ma kłopoty z tzw. pamięcią świeżą. Wymaga ciągłej rehabilitacji. Korzysta z rehabilitacji w ramach funduszu NFZ. Rehabilitacja odbywa się systemie stacjonarnym jak i dojazdowym (C., W.). Powód ponosi natomiast koszty leczenia i dojazdu w wysokości od 400 do 600 złotych miesięcznie. Orzeczeniem z dnia 13 grudnia 2018 r. (...) do Spraw orzekania o niepełnosprawności w P. ustalił u powoda znaczny stopień niepełnosprawności od 22 maja 2018 r. Orzeczenie wydano do 31 grudnia 2021 r. Powód otrzymuje świadczenie rehabilitacyjne w wysokości 1 263,74 złotych miesięcznie. Spłaca kredyt w kwocie ponad 680 złotych miesięcznie. Do spłaty pozostała jeszcze kwota około 26 000 złotych.

Powód w ramach podziału wspólnego majątku dorobkowego otrzymał gospodarstwo rolne, sprzęt rolniczy (z lat osiemdziesiątych), dwa samochody osobowe N. rocznik 1996 i T. (...), rocznik 2004, o wartości 8 000 złotych oraz spłatę 38 000 złotych (rozłożoną na 4 lata). Powód nie ma oszczędności.

Gospodarstwo rolne powoda liczy ok. 9 ha razem z lasem (w tym grunty orne 5-6 ha) W przeszłości pobierał dopłaty unijne w wysokości od 5 000 - 6 000 złotych rocznie. Obecnie z uwagi stan zdrowia nie uprawia pola. Nie otrzymuje dopłat. W gospodarstwie są maszyny, ciągniki (jeden powoda, drugi jego ojca).

Postępowanie dotyczące ustalenia sprawcy wypadku drogowego, w którym powód brał udział nie zostało zakończone; powód ma przyznany status pokrzywdzonego. Z tytułu odniesionych obrażeń jakich doznał powód nie otrzymał zadośćuczynienia lub renty. Nie zwracał się też o zasiłek pielęgnacyjny.

Pozwana P. K. ma obecnie 20 lat. Studiuje weterynarię na studiach dziennych we W.. Otrzymuje stypendium socjalne w wysokości 900 złotych miesięcznie. We W. wynajmuje pokój, za który płaci 400 złotych miesięcznie. Do

domu rodzinnego przyjeżdża średnio raz w miesiącu. Pozostaje pod opieką lekarza dermatologa. Korzysta z wizyt prywatnych raz w miesiącu. Koszt jednej wizyty to kwota 150 złotych.

Obecnie matka pozwanych J. K. podjęła pracę na stacji paliw na 1/2 etatu. Zarabia miesięcznie kwotę około 900 złotych netto. Ponadto otrzymuje świadczenie 500+ na dwoje dzieci i zasiłek rodziny w łącznej wysokości 250 złotych. Sprawuje bezpośrednią pieczę nad małoletnimi. Mieszka u swoich rodziców w domu jednorodzinnym. W wyniku podziału majątku dorobkowego stron otrzymała dom z działką o wartości ok. 260-270 tysięcy złotych.

Małoletnia N. obecnie 16 lat i chodzi do III klasy gimnazjum. I. ma 15 lat i uczęszcza do VIII klasy szkoły podstawowej.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji, w przedstawionych okolicznościach, powództwo R. K. dotyczące uchylecia wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego na rzecz P. K. i małoletnich N. K. i I. K. zasługuje na uwzględnienie poprzez obniżenie alimentów wobec małoletnich dzieci i dorosłej córki P..

Podstawę dochodzenia roszczeń w postaci ustalenia wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego a także obniżenia alimentów stanowi przepis art. 133 k.r.o. i art. 138 k.r.o. w zw. z art. 135 § 1 k.r.o.

W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie powód nie wykazał zaistnienia przesłanek przemawiających za uchyleciem obowiązku alimentacyjnego. Pozwani nadal nie są w stanie utrzymać się samodzielnie i nie posiadają majątków i dochodów z tego tytułu, a zatem nadal przysługuje im pełne prawo do alimentacji ze strony rodziców. Matka pozwanych obciążająca ją obowiązek alimentacyjny realizuje głównie poprzez osobiste starania o dzieci, opiekę nad nim i wychowanie.

Domagając się uchylecia alimentów zasądzonych na rzecz pozwanych, powód w zasadzie powoływał się na jedną okoliczność w postaci zmniejszenia jego możliwości zarobkowych. Sąd ustalił, że możliwości finansowe powoda w stosunku do tych istniejących w dacie orzekania w sprawie I 1C 80/13 uległy obniżeniu. W wyniku obrażeń doznanych w wypadku drogowym powód w chwili obecnej jest niezdolny do pracy. Utrzymuje się wyłącznie świadczenia rehabilitacyjnego. Z uwagi na niezdolność do pracy nie prowadzi posiadanego gospodarstwa rolnego, a w konsekwencji nie otrzymuje dopłat bezpośrednich z (...). Jednocześnie, na chwilę obecną nieracjonalnym byłaby ewentualna sprzedaż maszyn rolniczych, czy samych gruntów celem pozyskania środków pieniężnych na płaćenie alimentów. Jeżeli stan zdrowi powoda ulegnie poprawie, będzie on mógł prowadzić posiadane gospodarstwo i pozyskiwać z tego tytułu środki rzeczowe, czy też pieniężne konieczne do swojego utrzymania i płaćenia alimentów. Przy czym z uwagi na stan zdrowi powoda, praca w gospodarstwie może okazać się jedyną formą wykonywanej przez powoda pracy. Możliwości majątkowych powoda nie zwiększa także kwota około 30 000 złotych, którą to kwotę powód ma otrzymać od J. K. tytułem spłaty w ramach podziału majątku wspólnego. W ramach zaciągniętego kredytu powodowi pozostała do spłaty kwota około 26 000 złotych.

P. K. otrzymuje stypendium socjalne w kwocie 900 złotych miesięcznie, co w ocenie Sądu pozwala jej na pokrycie większej części kosztów utrzymania. Dodatkowo ma możliwość podjęcia pracy zarobkowej w soboty, gdzie z tego tytułu jest w stanie uzyskać dochód w kwocie co najmniej 200 złotych miesięcznie. Także w okresie wakacyjnym pozwana ma możliwość podjęcia pracy i uzyskać z tego tytułu środki niezbędne do swojego utrzymania.

Biorąc powyższe rozważania pod uwagę, Sąd uznał, że jest w pełni uzasadnione, aby powód partycypował w kosztach utrzymania małoletnich N. K. i I. K. kwotą po 250 złotych miesięcznie na rzecz każdego z nich płatnych do rąk matki J. K., do 15 - go każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności, poczynając od dnia 1 czerwca 2018 r., a w kosztach utrzymania pozwanej P. K. kwotą po 150 złotych miesięcznie, poczynając od 1 września 2018 r. i do takich też kwot obniżono alimenty na rzecz pozwanych. W ocenie Sądu kwota ta odpowiada usprawiedliwionym potrzebom pozwanych oraz możliwościom zarobkowym i majątkowym powoda i nie spowoduje dla niego nadmiernego uszczerbku. Pozostałą natomiast kwotę potrzebną do utrzymania pozwanych powinna pokrywać matka, która posiada stały dochód, a ponadto uzyskuje świadczenie rodzinne 500+ i zasiłek rodzinny na rzecz każdego z małoletnich, które winna przeznaczyć na ich nadzwyczajne wydatki. W ocenie Sądu, w chwili obecnej możliwości zarobkowe J. K. przewyższają możliwości zarobkowe powoda. Biorąc pod uwagę obecną

sytuację na rynku pracy, przy zatrudnieniu w pełnym wymiarze czasu pracy winna osiągnąć wynagrodzenie w kwocie co najmniej 2 000 złotych miesięcznie.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c.

Od powyższego wyroku apelację wniósł powód oraz pozwani I. K. i N. K..

Powód zaskarżył orzeczenie w części (pkt 1-3) do łącznej kwoty 7 800 złotych, wnosząc o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództw w całości;
2. zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kosztów procesu za obydwie instancje według norm przepisanych, ewentualnie:
3. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, przy uwzględnieniu kosztów dotychczasowego postępowania.

Jako zarzuty apelacyjne wskazał:

1) zarzut naruszenia prawa procesowego, co miało istotny wpływ na treść zapadłego w sprawie orzeczenia, a to art. 233 k.p.c., poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, a polegające na wyprowadzeniu z materiału dowodowego wniosków niepoprawnych logicznie i nie znajdujących pełnego pokrycia w tym materiale, dokonaniu wybiórczej i jednostronnej oceny materiału dowodowego, co w konsekwencji doprowadziło do sprzeczności istotnych ustaleń z treścią materiału dowodowego zebranego w sprawie skutkującej niezasadnym przyjęciem, iż powództwa R. K. zasługują na uwzględnienie jedynie poprzez obniżenie alimentów wobec niewykazania przesłanek przemawiających za uchyleniem obowiązku alimentacyjnego zarówno wobec P. K., jak i małoletnich N. K. i I. K., w tym, że nie nastąpiła istotna zmiana stosunków w rozumieniu art. 138 k.r.o., dająca podstawę do ustalenia, że obowiązek alimentacyjny powoda wobec pozwanych wygasł;

2) zarzut naruszenia prawa materialnego, a to art. 138 oraz 135 k.r.o., poprzez błędną ich wykładnię polegającą na nieprawidłowym - w odniesieniu do przyjętych reguł wykładni - rozumieniu treści obowiązujących przepisów, co definitywnie poskutkowało nieuzasadnionym ustaleniem, że możliwości zarobkowe i majątkowe powoda pozwalają na partycypację w kosztach utrzymania pozwanych do łącznej kwoty 7 800 złotych w stosunku rocznym, zaś istotna zmiana stosunków nastąpiła jedynie w zakresie możliwości obniżenia alimentów, nie natomiast w zakresie stwierdzenia ich wygaśnięcia, mimo że skutkiem orzeczenia alimentów nie może być popadnięcie jednej ze stron w stan niedostatku, co też oznacza, iż zasądzone alimenty nie mogą prowadzić zobowiązanego do stanu niedostatku, który wystąpi wówczas, gdy nie może on zaspokajać swoich podstawowych potrzeb.

Pozwani również zaskarżyli wyrok częściowo, tj. co do pkt. 2 w zakresie obniżającym obowiązek alimentacyjny powoda względem jego małoletnich dzieci z kwoty 450 złotych do kwoty 250 złotych na rzecz każdego z nich oraz co do pkt. 4, zarzucając:

I. naruszenie przepisów postępowania, tj.

a) art. 321 k.p.c., poprzez wyrokowanie przez Sąd co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem powoda, tj. co do obniżenia obowiązku alimentacyjnego, podczas gdy strona powodowa żądała wyłącznie uchylenia spoczywającego na niej obowiązku alimentacyjnego, względnie jego wygaśnięcia, nie formułując choćby roszczenia alternatywnego lub ewentualnego, co w konsekwencji skutkowało niczym nieuzasadnionym przeprowadzeniem przez Sąd postępowania dowodowego w zakresie istnienia podstaw do obniżenia świadczeń alimentacyjnych, a następnie bezpodstawnym orzekaniem przez Sąd poza granicami żądania pozwu;

b) art. 233 k.p.c., polegające na braku wszechstronnej oceny materiału dowodowego, a nadto jego dowolną, a nie swobodną ocenę, poprzez:

- nieuzasadnione przyjęcie, że możliwości zarobkowe matki pozwanych są wyższe aniżeli możliwości zarobkowe powoda, podczas gdy J. K., jako osobą samotnie wychowująca małych dzieci, mieszkająca w niewielkiej miejscowości, a nadto niemająca wykształcenia kierunkowego, nie może podjąć zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy, a brak odpowiednich kwalifikacji zawodowych oraz niewielki i ograniczony rynek pracy, uniemożliwiają jej uzyskanie wynagrodzenia przewyższające dotychczasowe zarobki;

- tendencyjne i niekonsekwentne przyjęcie przy ocenie możliwości majątkowych strony powodowej, że kredyt obciążający powoda w kwocie 26 tys. złotych zmniejsza te możliwości, przy jednoczesnym pominięciu w ramach badania tej przesłanki w odniesieniu do sytuacji matki pozwanych, że jest ona zobowiązana do spłaty na rzecz powoda kwoty ok. 30 tys. złotych, co w konsekwencji w istotnym zakresie zmniejsza jej możliwości zarobkowe, a jednocześnie - wbrew uznaniu Sądu - zwiększa możliwości majątkowe strony powodowej;

- pominięcie w odniesieniu do sytuacji majątkowej powoda, że w związku z ww. obowiązkiem spłaty spoczywającym na J. K., ma on ekspektatywę wierzytelności pieniężnej w kwocie ok. 30 tys. złotych, podczas gdy okoliczność ta w sposób znaczny zwiększa jego możliwości majątkowe;

- pominięcie w ocenie możliwości majątkowych powoda, że posiada on dwa pojazdy osobowe, których - w związku ze swoim stanem zdrowia - obecnie nie użytkuje, podczas gdy sprzedaż tych samochodów, które to obecnie nie służą w żadnym zakresie zaspokajaniu jego potrzeb lub wykonywaniu działalności gospodarczej czy zawodowej, skutkowałaby uzyskaniem znacznej kwoty pieniężnej, co w konsekwencji realnie zwiększa jego możliwości majątkowe;

- pominięcie przy ocenie możliwości majątkowych powoda, że nie czynił on żadnych starań celem uzyskania innych świadczeń z MOPS-u lub innych podmiotów w związku z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności przez (...) do spraw orzekania o niepełnosprawności, poprzestając jedynie na korzystaniu ze świadczenia rehabilitacyjnego, podczas gdy w takim stanie rzeczy powodowi przysługują również inne świadczenia, co w konsekwencji zwiększa jego możliwości majątkowe;

- nieuwzględnienie, że w związku z wypadkiem w dniu 22 maja 2018 r. powód, będąc w nim poszkodowanym, ma realną możliwość uzyskania znacznych sum pieniężnych tytułem odszkodowania lub zadośćuczynienia, podczas gdy uzyskanie tych środków, umożliwiających w szczególności zrehabilitowanie kosztów leczenia, umożliwiłoby powodowi przeznaczenie pozostałych dochodów na uiszczanie alimentów na rzecz małych dzieci;

- niczym nieuzasadnione przyjęcie, że ewentualna sprzedaż maszyn rolniczych przez powoda - celem pozyskania środków pieniężnych na uiszczenie alimentów - byłaby nieracjonalna, podczas gdy na chwilę obecną, przy uwzględnieniu również zeznań powoda, brak jest podstaw do uznania, że powód w przyszłości będzie prowadził gospodarstwo rolne, a zatem sprzedaż tych maszyn znajduje ekonomiczne uzasadnienie, a nadto, niezależnie od powyższego, w okresie ewentualnej niemożności wykonywania prac związanych z użyciem sprzętu rolniczego, powód mógłby wydzierżawić te przedmioty, jak również grunty rolne uwzględnił;

- błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na ustaleniu, że możliwości zarobkowe i majątkowe powoda nie umożliwiają uiszczania przez niego świadczeń alimentacyjnych w dotychczasowej kwocie, podczas gdy, uwzględniając wszystkie ww. okoliczności, a dotyczące realnych źródeł dochodów, z których to strona powodowa nie korzysta, powód, niezależnie od ewentualnej tymczasowej niezdolności do pracy, ma możliwość uzyskania znacznych dochodów, z których mógłby pokrywać alimenty na rzecz małych dzieci;

- błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu, że na skutek stanu ukształtowanego zaskarżonym wyrokiem usprawiedliwione potrzeby małych dzieci zostaną zaspokojone, podczas gdy, uwzględniając zarobki matki

małoletnich dzieci oraz wysokość alimentów od powoda w obniżonej kwocie przy ich skonfrontowaniu z kosztami utrzymania pozwanych, zaspokojenie ich potrzeb, z perspektywy finansowej, nie jest obiektywnie możliwe;

3) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 135 §1 k.r.o. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na nieuwzględnieniu przy ocenie możliwości majątkowych powoda posiadanych przez niego ruchomości i nieruchomości, a w szczególności gruntów rolnych i leśnych oraz maszyn gospodarczych i samochodów, mających wartość zbywczą, przy jednoczesnym, bezzasadnym skoncentrowaniu się w tym zakresie wyłącznie na niezdolności powoda do pracy, podczas gdy przy ocenie tej przesłanki należy uwzględniając wszelkie składniki majątkowe, którymi dysponuje zobowiązany do świadczeń alimentacyjnych, a z których to może on czerpać korzyści finansowe lub zbyć celem wykonywania zobowiązań alimentacyjnych.

W oparciu o wskazane zarzuty pozwani wnieśli o:

- zmianę zaskarżonego wyroku częściowo, tj. poprzez oddalenie powództwa względem małoletnich N. i I. K. w całości;
- ewentualnie, na wypadek braku podstaw do wydania wyroku reformatoryjnego, uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, a nadto zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje nie zasługiwały na uwzględnienie.

Na wstępie należy wskazać, że Sąd pierwszej instancji dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które Sąd Okręgowy w pełni podziela, a zarzuty skarżących - wbrew ich literalnemu brzmieniu - nie dotyczą sfery owych ustaleń, lecz wyciągniętych z nich wniosków, a zatem subsumpcji stanu faktycznego pod określoną normę prawną (w przedmiotowej sprawie art. 138 i 135 k.r.o.), co należy oceniać w kontekście prawidłowości stosowania prawa materialnego.

Dalej idąc, Sąd Rejonowy nie tylko dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, lecz nadał im właściwe znaczenia, stosując powołane wyżej przepisy. Oceny, czy nastąpiła istotna zmiana stosunków uzasadniająca zmianę obowiązku alimentacyjnego, należy dokonywać w kontekście przesłanek z art. 135 k.r.o., a zatem prawidłowe rozstrzygnięcie wymaga rozważenia zarówno okoliczności w zakresie możliwości majątkowych zobowiązanego, jak i potrzeb uprawnionego do alimentacji.

Ponadto, skoro - jak już wskazano - zakres obowiązku alimentacyjnego wyznaczają usprawiedliwione potrzeby uprawnionego oraz zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego, górną granicą świadczeń alimentacyjnych są te ostatnie, choćby nawet nie zostały w tych granicach pokryte wszystkie usprawiedliwione potrzeby uprawnionego do alimentacji (por. wyrok Sądu Najwyższego z 20 stycznia 1972r., III CRN 470/71, LEX 7052).

Niezależnie od podnoszonych argumentów, pozwani nie mogą skutecznie zakwestionować, że sytuacja majątkowa powoda uległa istotnemu pogorszeniu. Na skutek wypadku stał się osobą niezdolną do pracy, co z jednej strony przełożyło się na istotne zmniejszenie dochodów, z drugiej zaś zmniejszenie potrzeb. Okoliczność, że powód ma w perspektywie możliwość uzyskania świadczeń, czy to od ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej sprawcy wypadku, czy też od Państwa, nie powoduje, że należy wyżej ocenić obecne zdolności powoda do osiągania dochodów, bowiem istotą tego rodzaju świadczeń jest kompensacja doznanej szkody. Dzięki nim zatem, powód będzie miał w przyszłości możliwość pokrycia kosztów leczenia, rehabilitacji i opieki. Po wtóre, obowiązkiem Sądu było orzekanie wg stanu na dzień wydania orzeczenia. W tej chwili zaś powód jest pozbawiony możliwości pokrycia zwiększonych potrzeb. Korzysta z pomocy rodziny.

Wbrew zapatrywaniu pozwanych, Sąd nie pominął żadnej z wysuwanych przez skarżących kwestii i znalazło to odzwierciedlenia w treści zaskarżonego orzeczenia, w którym nie uwzględniono żądania powoda w całości.

Gdyby bowiem przyjąć, że otrzymywany zasiłek rehabilitacyjny wyczerpuje możliwości majątkowe powoda, należało skonstatować, że z uwagi także na zakres swoich usprawiedliwionych potrzeb natury podstawowej, które uległy istotnemu zwiększeniu (powód wymaga nie tylko leczenia i rehabilitacji, ale również opieki i pielęgnacji), R. K. nie jest w stanie świadczyć na rzecz swoich dzieci jakichkolwiek kwot i z oczywistych przyczyn nie jest to sytuacja przez niego zawiniona.

To właśnie perspektywa uzyskania w przyszłości pewnych świadczeń, przynajmniej hipotetyczna tymczasowość obecnej sytuacji i potencjał wynikający z posiadanego gospodarstwa rolnego, maszyn i pojazdów uzasadniały jedynie obniżenie należnych pozwanym alimentów.

Odnosząc się do apelacji powoda tym aspekcie należy z całą mocą podkreślić, że obowiązek alimentacyjny wobec dzieci małoletnich lub niezdolnych do samodzielnej egzystencji ma priorytetowe znaczenie. Rodzic winien dzielić się z dzieckiem najskromniejszym choćby dochodem, nawet kosztem określonych potrzeb własnych, w razie potrzeby ograniczając je do absolutnie niezbędnego minimum. Swoje działania w sferze wydatków winien zaś planować w taki sposób, aby nie zagrażały brakiem możliwości zaspokojenia elementarnych potrzeb uprawnionego.

W świetle przedstawionych rozważań jest oczywiste, że zapadłe orzeczenie nie opiera się na założeniu, że poziom przyjętych alimentów jest adekwatny do potrzeb małoletnich. Nie jest również uzasadniony polepszeniem się sytuacji majątkowej matki dzieci. Wynika li tylko z obniżenia możliwości majątkowych powoda. Uwagi Sądu, że matka nie wykorzystuje w pełni swojego potencjału zarobkowego i pobiera świadczenia, które pozwalają na zaspokojenie potrzeb małoletnich pozostają bez wpływu na treść rozstrzygnięcia.

Oddalenie powództwa uwzględnia natomiast fakt, iż w stosunku do innych zobowiązań (np. kredytowych) obowiązek alimentacyjny ma charakter priorytetowy, potencjał jaki niesie posiadane przez powoda gospodarstwo rolne wraz z maszynami, a także zakłada polepszenie sytuacji powoda w przyszłości na skutek uzyskania należnych mu w związku z doznany wypadkiem świadczeń.

Na zakończenie należy wskazać, iż nie doszło również do naruszenia art. 321 k.p.c.

W pewnych okolicznościach zgłoszenie przez dłużnika żądania ustalenia wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego wobec określonego wierzyciela, mimo że w rzeczywistości obowiązek ten istnieje, oznaczać może li tylko zgłoszenie żądania w nadmiernym zakresie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 2000 r., I CKN 1287/99, LEX nr 51630). Tak było w sprawie przedmiotowej. Powód powoływał się na obniżenie potencjału majątkowego, który jest zdaniem powodował zmniejszenie jego obowiązku alimentacyjnego do zera. Skoro Sąd poczynił ustalenie, że możliwości majątkowe powoda uległy zmniejszeniu, natomiast pozwalają na świadczenie alimentów w pewnych kwotach, zasadnie obniżył alimenty, uwzględniając tym samym powództwo w części.

Mając na uwadze powyższe, na zasadzie art. 385 k.p.c., Sąd Okręgowy obie apelacje oddalił.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c., stosownie do wyniku sprawy, znosząc je między stronami.